

Na temelju članka 118. Zakona o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi („Narodne novine“ broj: 87/08, 86/09, 92/10, 105/10, 90/11, 5/12, 16/12, 86/12, 126/12, 94/13 i 152/14), članka 28. Statuta, te članka 19. Zakona o zaštiti na radu („Narodne novine“, broj 71/14.) domski odbor Učeničkog doma na sjednici održanoj 30. ožujka 2015. donio je

P R A V I L N I K O Z A Š T I T I N A R A D U

I. OPĆE ODREDBE

Članak 1.

- (1) Pravilnikom o zaštiti na radu (u daljem tekstu: Pravilnik) uređuje se u Učeničkom domu, Virovitica (u daljem tekstu: Dom) organizacija provedbe zaštite na radu, obveze i prava radnika, položaj povjerenika radnika za zaštitu na radu, položaj posebnih skupina radnika, zabrana uporabe sredstava ovisnosti i druga pitanja u svezi sa zaštitom na radu.
- (2) Izrazi koji se rabe u ovom Pravilniku, a imaju rodno značenje, rabe se neutralno i odnose se jednako na muški i ženski spol.

Članak 2.

- (1) Zaštita na radu provodi se u Domu radi sustavnog unapređivanja sigurnosti i zaštite zdravlja radnika i osoba na radu, sprječavanje ozljeda na radu, profesionalnih bolesti i drugih bolesti u svezi s radom te ugodnog boravka učenika i ostalih osoba u unutarnjem i vanjskom prostoru Doma.
- (3) Provođenje zaštite na radu sastavni je dio radnih obveza svih radnika Doma.

Članak 3.

- (1) Odredbe ovoga Pravilnika primjenjuju se na fizičke osobe koje su u radnom odnosu u Domu i fizičke osobe koje nisu u radnom odnosu u Domu, ali za Dom obavljaju određene aktivnosti odnosno poslove, osobe na stručnom osposobljavanju za rad, osobe koje rade prema ugovoru o djelu, volonteri i studenti (u daljnjem tekstu: radnici)
- (2) Odredbe ovoga Pravilnika ne primjenjuju se kada je povoljnija zaštita na radu osigurana kolektivnim ugovorom, sporazumom sklopljenim između radničkog vijeća i Doma ili ugovorom o radu.

Članak 4.

Mjere i sredstva za provođenje zaštite na radu utvrđuju se godišnjim planom i programom rada i financijskim planom Doma.

II. PRAVILA ZAŠTITE NA RADU

Članak 5.

- (1) U Domu se zaštita na radu provodi prema propisanim općim načelima prevencije i sustava pravila.
- (2) U Domu se zaštita na radu ostvaruje u skladu s osnovnim, posebnim i priznatim pravilima zaštite na radu, u skladu sa zakonom i provedbenim propisima.

Članak 6.

Sve osobe koje sudjeluju u Domu u poslovima zaštite na radu dužne su primjenjivati preventivne mjere i pravila zaštite na radu na temelju procjene rizika te organizirati i provoditi radne postupke i poduzimati aktivnosti za sprječavanje izloženosti radnika utvrđenim rizicima kako bi se otklonila i svela na najmanju moguću mjeru vjerojatnost nastanka profesionalne bolesti, oboljenja od profesionalne bolesti ili bolesti u svezi s radom.

III. POLOŽAJ TIJELA DOMA U SVEZI SA ZAŠTITOM NA RADU

Članak 7.

Za provođenje zaštite na radu ovlašteni su:

- domski odbor;
- ravnatelj;
- stručnjak zaštite na radu;
- povjerenik radnika za zaštitu na radu.

Članak 8.

(1) Domski odbor:

- utvrđuje programe zaštite na radu na radnim mjestima i u okolišu Doma;
- donosi plan evakuacije i spašavanja u slučaju izvanrednih okolnosti;
- utvrđuje mjere i sredstva za provođenje i unapređivanje zaštite na radu;
- odlučuje o dodjeli priznanja i nagrada fizičkim i pravnim osobama koje promiču zaštitu zdravlja i sigurnost na radu;
- obavlja druge poslove zaštite na radu utvrđene općim aktima Doma.

(2) S programima i mjerama zaštite na radu iz stavka 1. ovoga članka domski odbor upoznaje stručnjaka zaštite na radu i povjerenika radnika za zaštitu na radu.

Članak 9.

(1) Ravnatelj:

- organizira i provodi zaštitu na radu vodeći pri tome računa o prevenciji rizika te obavješćivanja, osposobljavanja, ustrojstvu i sredstvima;
- osigurava izradu procjene rizika za život i zdravlje radnika i drugih osoba na radu;
- skrbi o osiguravanju potrebitog broja radnika osposobljenih za evakuaciju i spašavanje te pružanje prve pomoći;
- omogućuje upoznavanje radnika s odredbama ovoga Pravilnika i dostupnost procjene rizika na mjestu rada, upute za rad na siguran način za mjesto rada i poslove koji se na njemu obavljaju, te osposobljavanje radnika za rad na siguran način;
- izdaje naloge radnicima o otklanjanju nedostataka koji ugrožavaju život i zdravlje radnika;
- osigurava na mjestu rada postavljanje na vidljivo mjesto: sigurnosne znakove, znakove za evakuaciju i spašavanje te upute i oznake za rukovanje radnom opremom;
- utvrđuje postavljanje nadzornih uređaja radi kontrole ulazaka i izlazaka iz radnih prostorija i prostora Doma te radi smanjenja izloženosti radnika i korisnika usluga Doma od razbojstva, provala, nasilja, krađa i sličnih događaja;
- osigurava radniku na njegov zahtjev zdravstveni pregled jednom u pet godina;
- osigurava izabranom specijalistu medicine rada pristup mjestima rada;
- skrbi o zabrani pijenja alkoholnih pića i uzimanja sredstava ovisnosti;
- skrbi o zabrani pušenja u domskom prostoru
- privremeno udaljuje s rada radnika kojega zatekne pod utjecajem alkohola ili drugih sredstava ovisnosti;
- prati i razmatra podatke u svezi s povrjedama na radu i profesionalnim bolestima;
- skrbi o pravodobnoj prijavi radnikove povrjede na radu;
- određuje vođenje propisane evidencije;
- osigurava unutarnji nadzor nad primjenom pravila zaštite na radu;
- izvješćuje inspektora rada o smrtnoj, težoj ili skupnoj ozljedi radnika;
- obavlja druge poslove prema propisima, statutu Doma i odredbama ovoga Pravilnika.

(2) Ravnatelj je odgovoran za organiziranje i provedbu zaštite na radu radnika u svim dijelovima radnog procesa.

Članak 10.

Ravnatelj Doma koji ispunjava propisane uvjete za poslove zaštite na radu može sam obavljati poslove zaštite na radu ili obavljanje tih poslova ugovoriti ugovorom o radu sa stručnjakom zaštite na radu.

Članak 11.

Ako se u Domu zbog objektivnih i opravdanih razloga ne mogu obavljati poslovi zaštite na radu prema članku 10. ovoga Pravilnika, ravnatelj može ugovoriti obavljanje tih poslova sa ovlaštenom osobom.

Članak 12.

- (1) Ravnatelj je obvezan stručnjaku zaštite na radu omogućiti ispunjavanje obveza te mu za to osigurati potrebno vrijeme, opremu, pomoć drugih stručnih radnika i ostale uvjete za rad.
- (2) Ravnatelj je dužan stručnjaku zaštite na radu osigurati profesionalnu neovisnost i ne smije ga zbog obavljanja poslova zaštite na radu staviti u nepovoljniji položaj.

IV. OBVEZE I PRAVA RADNIKA

Članak 13.

- (1) Radnici su obvezni osposobljavati se za rad na siguran način kada ih na osposobljavanje uputi Dom.
- (2) Radnici su obvezni i odgovorni obavljati poslove s dužnom pozornošću te pri tome voditi računa o svojoj sigurnosti i zaštiti zdravlja, kao i sigurnosti i zaštiti zdravlja ostalih radnika te sigurnosti i zaštiti zdravlja učenika Doma.

Članak 14.

- (1) Radnik je obvezan surađivati s ravnateljem, stručnjakom zaštite na radu, povjerenikom radnika za zaštitu na radu i specijalistom medicine rada u rješavanju svih pitanja zaštite na radu.
- (2) Radnik je obvezan odmah izvijestiti ravnatelja, stručnjaka za zaštitu na radu ili povjerenika radnika za zaštitu na radu o svakoj činjenici za koju smatra da predstavlja neposredni rizik za sigurnost i zdravlje, kao i o svakom drugom nedostatku u sustavu zaštite na radu.

Članak 15.

- (1) Radnici imaju pravo odbiti raditi i napustiti mjesto rada ako im izravno prijete rizik za život i zdravlje sve dok upravno vijeće i ravnatelj ne donesu mjere za otklanjanje nastalih čimbenika rizika.
- (2) Zbog postupanja prema stavku 1. ovoga članka radnici ne mogu trpjeti štetne posljedice.

V. OSPOSOBLJAVANJE ZA RAD NA SIGURAN NAČIN

Članak 16.

- Radnici Doma osposobljavaju se za rad na siguran način na temelju procjene rizika i to:
- prije početka rada;
 - kod promjene u radnom postupku;

- kod uvođenja nove radne opreme ili njezine promjene;
- kod uvođenja nove tehnologije;
- kod upućivanja radnika na novi posao, odnosno novo mjesto rada;
- kod utvrđenog oštećenja zdravlja uzrokovanog opasnostima, štetnostima ili naporima u radu.

Članak 17.

Osposobljavanje radnika iz članka 16. ovoga Pravilnika treba provesti na način da se radnika obavijesti o svim činjenicama i okolnostima koje utječu ili bi mogle utjecati na sigurnost i zdravlje radnika, da se radniku objasni i da ga se osposobi za praktičnu primjenu mjera koje je dužan primjenjivati tijekom rada.

Članak 18.

- (1) Ravnatelj ne smije dopustiti samostalno obavljanje poslova radniku koji nije osposobljen za rad na siguran način.
- (2) Radniku koji nije osposobljen za rad na siguran način ravnatelj treba osigurati rad pod neposrednim nadzorom radnika osposobljenog za rad na siguran način, ali ne dulje od 60 dana.

VI. POVJERENIK RADNIKA ZA ZAŠTITU NA RADU

Članak 19.

- (1) Radnici Doma mogu između sebe birati povjerenika radnika za zaštitu na radu.
- (2) Povjerenik radnika za zaštitu na radu obavezan je štititi interese radnika na području zaštite na radu te pratiti primjenu pravila, mjera, postupaka i aktivnosti zaštite na radu.
- (3) Izbor povjerenika radnika za zaštitu na radu provodi se na način, pod uvjetima i u postupku propisanim odredbama Zakona o radu i odredbama provedbenog propisa kojima je uređen izbor radničkog vijeća.

Članak 20.

Povjerenik radnika za zaštitu na radu ima pravo:

- 1) podnositi ravnatelju prijedloge vezane uz donošenje odluka iz zaštite na radu;
- 2) zahtijevati od ravnatelja poduzimanje odgovarajućih mjera u svrhu smanjenja i otklanjanja rizika;
- 3) podnositi pritužbe tijelima nadležnim za zaštitu na radu;
- 4) sudjelovati s ravnateljem u planiranju unapređivanja uvjeta rada;
- 5) biti obaviješten o svim promjenama koje utječu ili bi mogle utjecati na zaštitu na radu;
- 6) izvršiti uvid i koristiti dokumentaciju Doma iz zaštite na radu;
- 7) primati primjedbe radnika u vezi s primjenom pravila zaštite na radu te ih prenositi ravnatelju;

- 8) izvijestiti nadležnog inspektora i specijalistu medicine rada o svojim zapažanjima, odnosno zapažanjima radnika;
- 9) nazočiti inspekcijskim pregledima i očitovati se na činjenično stanje koje utvrdi nadležni inspektor;
- 10) pozvati nadležnog inspektora kada ocijeni da su ugroženi sigurnost i zdravlje radnika, a ravnatelj ili upravno vijeće propušta ili odbija provoditi potrebnu zaštitu na radu;
- 11) osposobljavati se za obavljanje poslova povjerenika radnika za zaštitu na radu;
- 12) stalno proširivati i unapređivati znanje te pratiti i prikupljati obavijesti od važnosti za svoj rad;
- 13) staviti prigovor na inspekcijski nalaz;
- 14) svojim djelovanjem poticati radnike na provedbu zaštite na radu;
- 15) obavješćivati radnike o provedbi zaštite na radu

Članak 21.

- (1) Ravnatelj je obavezan unaprijed i pravodobno, savjetovati se s povjerenikom radnika za zaštitu na radu o:
 - 1) zapošljavanju stručnjaka zaštite na radu i poslovima koje će obavljati;
 - 2) povjeravanju provođenja zaštite na radu ovlaštenoj osobi i poslovima koje će obavljati;
 - 3) izradi procjene rizika te izmjenama, odnosno dopunama procjene rizika;
 - 4) izboru radnika za pružanje prve pomoći i radnika za provođenje mjera zaštite od požara, evakuacije i spašavanja;
 - 5) zaštiti i prevenciji od rizika na radu te sprječavanju i smanjivanju rizika;
 - 6) sprječavanju nezgoda, ozljeda na radu i profesionalnih bolesti;
 - 7) promjenama u procesu rada i poboljšavanju uvjeta rada;
 - 8) planiranju i provođenju osposobljavanja iz zaštite na radu;
 - 9) utjecaja radnih uvjeta i radnog okoliša na sigurnost i zdravlje radnika;
 - 10) izboru sredstava rada i osobne zaštite opreme.
- (2) Ravnatelj je obavezan osigurati povjereniku radnika za zaštitu na radu potrebno vrijeme i uvjete za nesmetano obavljanje dužnosti, davati mu sve potrebne obavijesti i omogućiti mu izvid svih propisa i isprava iz zaštite na radu.
- (3) Ravnatelj povjerenika radnika za zaštitu na radu ne smije staviti u nepovoljniji položaj u odnosu na njegove dotadašnje uvjete rada i u odnosu na ostale radnike i ne smije mu otkazati ugovor o radu bez pristanka radničkog vijeća ili sindikalnog povjerenika u funkciji radničkog vijeća.

VII. SREDSTVA RADA I OSOBNA ZAŠTITNA SREDSTVA

Članak 22.

U Domu se smiju rabiti samo sredstva rada i osobna zaštitna sredstva koja su ispravna i izrađena prema pravilima zaštite na radu i procjeni opasnosti.

Članak 23.

- (1) Ispravnost sredstava rada i osobnih zaštitnih sredstava mora se ispitati prije njihova stavljanja u uporabu.
- (2) Ispitivanje sredstava rada i osobnih zaštitnih sredstava treba se obaviti u radnim prostorijama ili prostoru gdje će se sredstva uobičajeno rabiti.
- (3) Radnik koji čuva osobna zaštitna sredstva, dužan ih je pomno pregledati kod svakoga izdavanja odnosno primitka.

Članak 24.

Pregled strojeva i uređaja obavlja se u rokovima određenim propisima, standardima i godišnjim planom i programom rada.

Članak 25.

- (1) Dom obavlja ispitivanje strojeva i uređaja s povećanim opasnostima:
 - prije nego što se počnu rabiti;
 - svakodnevno;
 - u rokovima određenim godišnjim planom i programom rada;
 - poslije popravka odnosno rekonstrukcije.
- (2) Ispitivanje strojeva i uređaja obavlja se prema provedbenim propisima koje donese ministar rada i prema odgovarajućoj tehničkoj dokumentaciji.

VIII. ZAŠTITA POSEBNIH SKUPINA RADNIKA

Članak 26.

- (1) Ravnatelj je dužan osigurati dodatnu zaštitu na radu:
 - maloljetniku;
 - trudnoj radnici;
 - radnici koja je rodila ili koja doji dijete;
 - radnicima sa smanjenom radnom sposobnosti.
- (2) U svezi sa stavkom 1. ovoga članka ravnatelj je obvezan:
 1. prilagoditi uvjete i raspored radnog vremena radi otklanjanja opasnosti ili štetnosti za sigurnost i zdravlje radnika
 2. osigurati druge odgovarajuće poslove odnosno mjesto rada ako prilagodbe nisu izvedive ili opravdane.

IX. ZABRANA UPORABE SREDSTAVA OVISNOSTI

Članak 27.

- (1) U svim prostorima Doma zabranjeno je pušenje.
- (2) Znakovi o zabrani pušenja stavljaju se na vidna mjesta u prostorima Doma.
- (3) O provođenju stavka 2. ovoga članka skrbi ravnatelj Doma ili od ravnatelja ovlašteni radnik.

Članak 28.

- (1) Radnicima Doma zabranjeno je uzimanje alkoholnih pića i drugih sredstava ovisnosti prije stupanja na rad i tijekom rada te njihovo unošenje u radne prostorije.
- (2) Ravnatelj ili od ravnatelja ovlaštena osoba dužna je prikladnim mjerama provoditi zabranu uzimanja alkoholnih pića i sprječavati zlorabu sredstava ovisnosti u Domu.
- (3) Pod prikladnim mjerama iz stavka 2. ovoga članka razumijevaju se mjere primjerene utvrđenim potrebama zaštite na radu, koje u pravilu obuhvaćaju aktivnosti:
 - sprječavanja uzimanja alkoholnih pića i drugih sredstava ovisnosti tijekom rada i provođenje zabrane njihovog unošenja u radne prostorije i prostore;
 - izvješćivanja i osposobljavanja radnika o štetnosti sredstava ovisnosti i njihovom utjecaju na radnu sposobnost;
 - izrade i provedbe programa prevencije ovisnosti na radnom mjestu u skladu sa stvarnim potrebama;
 - suradnju ravnatelja sa stručnjakom zaštite na radu, specijalistom medicine rada i povjerenikom radnika za zaštitu na radu u provođenju mjera sprječavanja zlorabe sredstava ovisnosti;
 - pisano uređivanja postupka provjere radi utvrđivanja je li radnik pod utjecajem alkohola ili drugih sredstava ovisnosti.

Članak 29.

- (1) U slučaju osnovane sumnje dopušteno je u Domu provesti postupak provjere radi utvrđivanja je li radnik pod utjecajem alkohola ili drugih sredstava ovisnosti.
- (2) Provjeru je li radnik pod utjecajem alkohola ili drugoga sredstva ovisnosti, obavlja ravnatelj ili osoba koju on za to pisano opunomoći.
- (3) Provjera radnika za kojega postoji osnovana sumnja da je pod utjecajem alkohola ili drugih sredstava ovisnosti, može se provesti uz radnikov pristanak.
- (4) Provjera alkoholiziranosti radnika obavlja se alkometrom ili drugim prigodnim aparatom.
- (5) Ako se provjerom utvrdi da u organizmu radnika ima alkohola iznad 0,0 g/kg, odnosno više od 0,0 miligrama u litri izdahnutog zraka ili radnik uskrati pristanak za provjeru, smatra se da je pod utjecajem sredstava ovisnosti.
- (6) O provjeri je li radnik pod utjecajem alkohola ili drugih sredstava ovisnosti vodi se zapisnik.
- (7) Radnika za kojega se utvrdi da je pod utjecajem alkohola ili drugoga sredstva ovisnosti, ravnatelj je dužan udaljiti s radnog mjesta.
- (8) Ako radnik odbije napustiti mjesto rada, ravnatelj ili druga osoba koja obavlja provjeru, treba se za pomoć obratiti najbližoj redarstvenoj službi.

Članak 30.

Ravnatelj ne smije provesti postupak provjere radi utvrđivanja je li radnik pod utjecajem sredstava ovisnosti kod radnika koji ima potvrdu da se nalazi u programu liječenja, odvikavanja od ovisnosti ili rehabilitacije, odnosno u izvanbolničkom tretmanu liječenja od ovisnosti i (ili) na supstitucijskoj terapiji, ali može predložiti domskom odboru donošenje odluke o upućivanju radnika na prosudbu radne sposobnosti.

X. PRUŽANJE PRVE POMOĆI, EVAKUACIJA I SPAŠAVANJE

Članak 31.

- (1) U slučaju ozljede na radu ili iznenadne bolesti radnicima se treba pružiti prva pomoć.
- (2) Ormarić za prvu pomoć s potrebnim sanitetskim materijalom mora biti postavljen tako da može biti dostupan radnicima u svakoj prigodi.

Članak 32.

- (1) Prvu pomoć iz članka 31. ovoga Pravilnika mora pružiti svaki radnik koji je za to osposobljen.
- (2) Radnik kojemu je pružena prva pomoć, treba se odmah uputiti u najbližu zdravstvenu ustanovu.
- (3) Upućivanje u zdravstvenu ustanovu uključuje, u ovisnosti od težine ozljede na radu ili bolesti:
 - prijenos ili prijevoz radnika od drugih osoba;
 - osiguravanje komunikacije kojom će se osigurati prijenos ili prijevoz radnika sredstvima zdravstvene ustanove ili ovlaštenog prijevoznika.

Članak 33.

Evakuacija i spašavanje radnika Doma provodi se prema planu evakuacije i spašavanja iz članka 8. ovoga Pravilnika.

XI. IZVJEŠĆIVANJE RADNIKA I ODBOR ZA ZAŠTITU NA RADU

Članak 34.

- (1) Ravnatelj je dužan obavješćivati, savjetovati se radnicima i njihovim predstavnicima o svim pitanjima koja se odnose na sigurnost i zdravlje na radu
- (2) Ravnatelj je dužan obavijestiti radnike, povjerenika radnika za zaštitu na radu, stručnjaka za zaštitu na radu i ovlaštenu osobu ako je s njom ugovorio obavljanje poslova zaštite na radu o svim rizicima i promjenama koje bi mogle utjecati na sigurnost i zdravlje radnika a osobito:

- rizicima vezanim za mjesto rada i narav ili vrstu poslova, o mogućem oštećenju zdravlja te zaštitnim i preventivnim mjerama i aktivnostima u radnim postupcima;
- o mjerama pružanja prve pomoći, zaštite od požara, zaštite i spašavanja radnika te o radnicima koji ih provode.

XII. EVIDENCIJA I ISPRAVE

Članak 35.

- (1) Ovlašteni radnici Doma dužni su voditi evidenciju i čuvati isprave u svezi sa zaštitom na radu na način i pod uvjetima propisanim zakonom i provedbenim propisima.
- (2) Osim evidencije iz stavka 1. ovoga članka ravnatelj je dužan osigurati vođenje evidencije o ozljedama na radu, profesionalnim bolestima i nezgodama na radu.

Članak 36.

Ovlaštenje i zaduženje radnika u svezi s vođenjem evidencije i čuvanjem isprava uređuje se ugovorom o radu i aktom o rasporedu radnih obveza.

XIII. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 37.

Stupanjem na snagu ovoga Pravilnika prestaje važiti Pravilnik o zaštiti na radu usvojen u ožujku 2010. godine.

Članak 38.

Ovaj Pravilnik stupa na snagu danom objave na oglasnoj ploči Doma.

ZAMJENICA PREDSJEDNIKA DOMSKOG ODBORA:

Ivana Therese Štetić, dipl. psiholog